

Teksten nedenfor er avskrift av NOU 1976: 15 Verneplan for vassdrag

Utredning (Rapport nr. 2) fra kontaktutvalget KRAFTUTBYGGING/NATURVERN.

Utredningen avgitt til Industridepartementet, Miljøverndepartementet og Hovedstyret for NVE i april 1976.

OBJEKT NR. 8

MISTRA Vassdr. Nr. 16

Fylke: Hedmark
Kommune: Rendalen
Nedbørfelt: 540 km² 1 % sjøareal.

Vassdraget har sin opprinnelse i Misterfløyet som er et flatt og ensformig myrlandskap over tregrensen. Størsteparten av hovedløpet går i forholdsvis flatt og åpent terreng, men den nedre delen går gjennom elvegjel (canyon). Elva løper sammen med Rena like nord for Storsjøen. Mistra går for det meste i stritt løp, men det finnes ingen fossefall.

Berggrunnen består hovedsakelig av sandstein. Ved Mistras utløp finnes store løsavsetninger og elvas store og vakkert utformede vifte. Ellers i feltet finnes også betydelige løsavsetninger.

Av kulturpåvirkning m på nevnes seterdrift og skogsdrift, samt noe hyttebebyggelse. Fast bosetting forekommer ved den nedre delen av vassdraget. Denne deler er for øvrig ofte utsatt for flommer på grunn av isgang. Mistra oversvømmer veger og dyrket mark og er en trussel for bebyggelse og broer.

Adkomst til vassdraget skjer fra riksveg 3, via 3 avkjørsler ved Åkrestrømmen, Bjøntegård og Fonnås i Rendalen.

Kraftpotensial: 180 GWh (IIB)

Foreliggende planer forutsetter et kunstig magasin i Grøndalen, dannet ved 23 meter oppdemming like nedenfor Grønås utløp i Mistra. Magasinet blir ca. 10 km langt. Søre Missjøen reguleres ved 16 m oppdemming. Dammen blir liggende ca. 2 km nedenfor sjøen og ca. 2 km² myrland demmes ned.

Inntaket blir ved Grøndalsdammen, og kraftverket nytter 370 m fall ned til Lomnessjøen. Fugga tas inn på driftstunnelen, og fra nord overføres Kverninga og Haukåane, som har avløp til Rena.

Geologiske forhold gjør det nødvendig å legge rørgate og kraftstasjon i dagen.

Naturvitenskapelige interesser:

Under en tidlig fase av isavsmeltingstiden under siste istid gikk isskillet over nedbørfeltet. Dette har ført til at her finnes flere lokaliteter av kvartærgeologisk/geomorfologisk interesse. Vassdragets nedre del, elvegjelet og vifta, er interessant til forklaring av det rennende vatns transport og sedimentering av løsmateriale (fluvialgeomorfologi). Nedbørfeltet har et næringsfattig jordsmonn, som i hovedtrekk gir en artsfattig og nøysom vegetasjon. Men det er store variasjoner av vegetasjonstyper fra sted til sted. Spesielt frodig er denne i bunnen av elvegjelet.

Almene naturvern- og friluftsinnteresser m.m.:

Hedmark fylkes friluftsnemnd tilrår at Mistra vernes mot kraftutbygging og uttaler: "Mistravassdraget rommer allsidige og viktige friluftsmessige, landskapsmessige og naturvitenskapelige interesser. Hensynet til bevaring av de mange, fine landskapsformer, bevaring av fiskemuligheter og vilt bør her veie tungt.

I utløpet til Storsjøen er det et frodig våtmarksparti, som er rasteplass for andefugler.

Mistravassdraget er en del av et større naturområde som også rommer Sølensjøen og naturskjønne områder nordover mot Tynset og Tolga-Os kommuner. Mot øst grense dette naturområdet mot Engerdal og Femundsområdet. Fylkesfriluftsnemnda mener på dette grunnlag det er riktig å prioritere et varig vern av Mistra mot kraftutbygging”. Hedmark naturvern og Den Norske Turistforening foreslår Mistra vernet.

Utvalgets vurdering:

Mistra ligger i et område hvor store arealer er og videre kan bli vernet mot kraftutbygging. Mistra er nabovassdrag til Femunden/Trysilvassdraget som er varig vernet og i Storelvdal er Atna vernet til 1983 (NVEs kommentar: Atna ble varig vernet i Verneplan III for vassdrag, vedtatt i 1986.) På bakgrunn av dette og at også flere vassdrag i området er gitt 10-års vern hadde det vært naturlig at vassdragene i Storelvdal og Rendalen ble vurdert i sammenheng ved den behandling som er forutsatt etter 1983. På grunn av isproblemene i Mistra anbefaler imidlertid utvalget vassdraget vurdert ved konsesjonsbehandling.